

[Formanden.]

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om konjunkturforskning [af Bertel Dahlgaard m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 15.

---

53. møde.

Tirsdag den 5. februar kl. 14.

Formanden: Medlem af folketinget Tholstrup har meddelt mig, at han ønsker her i tinget til ministeren for handel, industri og søfart at stille følgende forespørgsel:

„Med hvilken begrundelse opretholder handelsministeren stadig benzinerationeringen?“

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i postloven har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Foss, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Foss): Når jeg på det konservative folkepartis vegne fremsætter *forslag til lov om ændringer i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser*, et forslag om, at direkte lån af statskassen til industri og håndværk skal ophøre, er dette kun et enkelt led i det konservative folkepartis stillingtagen til statens udlånsvirksomhed, som vi mener bør tages op til revision, en

indstilling, som vi i den senere tid ved flere lejligheder har givet udtryk for.

Vi har i tidens løb støttet forskellige love om direkte statslån til erhvervsformål, og der har været forskellige grunde til, at mit parti er gået med hertil. Hvis jeg skal udtrykke mig mindre hensynsfuldt over for mit eget parti, kan jeg sige, at der har været forskellige gode undskyldninger især under den sidste krig, men det skal jeg ikke spille tiden på.

Hvad angår den lov, som vi nu stiller ændringsforslag til, skal jeg minde om, at den stammer fra 1926, da man vedtog at udlåne 5 mill. kr. til industri og 5 mill. kr. til håndværk inden for hvert finansår. Det lød jo ret beskedent, og hvis det kun drejede sig om disse udlån, var det knap værd at tale om, men siden har statens udlånsvirksomhed taget et kolossalt omfang. Jeg skal nøjes med at anføre, hvad der står i oversigten over den statsfinansielle stilling i 1955-56, tabel 15, om nye udlån, køb af aktier m. v.

I 1955-56 har disse udlån udgjort i alt 834 mill. kr., heraf 644 mill. kr. til boligbyggeri, 85 mill. kr. til landbruget og resten til diverse andre formål. I samme oversigt, tabel 18, er statens samlede udlån og aktiebesiddelser opgjort til 5 014 mill. kr., hvoraf de største poster er 3 527 mill. kr. til boligbyggeri og 672 mill. kr. til landbrug.

Det er på høje tid, at man overvejer, hvad denne kolossale udlånsvirksomhed fører til. Jeg har tidligere fra denne talerstol spurgt, om det er meningen, at staten efterhånden skal overtage al bankvirksomhed. Jeg håber, at der i det høje ting vil være flertal for, at man nu slår bremserne i.

Jeg mener, at statens udlånsvirksomhed er uheldig på mere end én måde. Det er for det første urimeligt, at staten udlåner penge på billigere vilkår end dem, der kan opnås på det private lånemarked. Det betyder faktisk, at skatteborgerne skal betale for, at et forholdsvis lille antal borgere kan opnå den fordel at få billige statslån. Det betyder desuden, at staten skal skaffe selve lånebeløbene enten ved ekstra skatter eller ved at optage statslån på det danske lånemarked. Selv om den sidste fremgangsmåde er noget bedre end den første, kan jeg absolut ikke anse det for hensigtsmæssigt, at staten tapper lånemar-